

FORRÁS

VII. évfolyam 6. szám

2021. június

A NAGYVÁRAD-ÚJVÁROSI SZENT LÁSZLÓ-PLÉBÁNIA HAVILAPJA

900 éves a premontrei rend

Áttekintés a premontrei rend történetéből

(a teljesség igénye nélkül)

Szent Norbert (emléknapja jún. 6.) és a premontrei rend megalapítása.

Szent Norbert (Xanten-i vagy Magdeburg-i Norbertnek is említik) 1080 körül született Xanten vagy Gennep településen, a (porosz) német-holland határ közelében, az Észak-Rajna vidékén. Főnemesi családból származik, a német császári ház és a lotharingiai hercegi család egyenes leszármazottja. Szülei: apja Herbert I. van Gennep (1047?-1089) várörgróf. Gennep vára a Limburgi hercegség (Hollandia) területén fekszik, tőle 35 km-re nyugatra van Xanten város (Németország, Észak-Rajna-Vesztfália tartomány); anyja Hedwig van Millen, szül. Guise (1048-1083?). Szüleinek második gyermeke, még három testvére volt. Norbert rokona a

900 + éve

PREMONTREI

1121
2021

SZENT NORBERT & SZENT LÁSZLÓ
A PREMONTREI REND ALAPÍTÓJA
MAGYARORSZÁG KIRÁLYA

TUDOD-E, HOGY
UNOKATESTVÉREK

Egész alakos kőszobor a Csornai Premontreai Prépostsági Palota főhomlokzata előtt, Johann Michael Walch kőfaragó alkotása, 1800-as évek elejéről. (A szerző felvételre, 2019.)

lengyel és magyar királyi háznak, nagyanyja Lotharingiai Adelheid (1013?-?) unokatestvére Richeza (1013-1075) lengyel királyi hercegnőnek, Szent László király édesanyjának, így **Szent László (1046-1095) és Szent Norbert dédunokatestvérek.**

Norbert előkelő származása révén már ifjúkorában a xanteni Szent Viktor-társas-káptalan tagja lett és az ebből származó jövedelmekből meggazdagodott, mint nemesi környezete, ő is világi életet élt. Megtérése után (1115) szétosztja vagyonát, vezeklő életmódot él, majd II. Geláz (vagy Gelasius) pápa engedélyezi neki az apostoli igehirdetést, vándorprédikátorként lelkes hirdetője az Evangéliumnak és Szűz Mária tiszteletének. Bejárja Németországot, Franciaországot és Belgiumot. Ebben az életformában követőkre talált. Egyik álmában Szűz Mária mutatására, letelepedett (1120) az észak-franciaországi Aisne megye Laon városa közelében, a Saint-Gobain erdőség egyik völgyének rétjén, Prémontrében, ahol társaival 1121-ben templom és kolostor építésébe kezdett.

A Prémontré név latin jelentése: pratum monstratum = praemonstratum; pratum = rét, monstratum = megmutatott vagy megjelölt. Ez lett a neve az itt alapított szerzetesrendnek, amely összeköti a szerzetesi életformát az apostoli tevékenységgel. Életükhöz Szent Ágoston (354-430) hippói

(Észak-Afrika) püspök, egyházdoktor reguláját választották szabályul. Norbert és társai szerzetesi fogadalmukat 1121-ben, karácsony napján tették le. Norbert római tartózkodása alatt, II. Honoriusz pápa (1060-1130) 1126. február 26-án jóváhagyta a premontréi rend megalapítását. Norbertet még ez évben, a szászországi királyi város, Magdeburg érsekévé választották.

Norbert magdeburgi érseként jelentős mértékben támogatta az egyházszakadás elkerülésében II. Ince pápa (1130-1143) törekvéseit, azonban 1134. június 6-án elhunyt Magdeburgban, itt a domban temették el. XIII. Gergely pápa (1502-1585) avatta szentté 1582-ben. A protestantizmus terjedése miatt,

Diese Gedenktafel wurde im Vredener Norbertjahr 2015 anlässlich des 900-jährigen Jubiläums von den beiden Schirmherren, Pater Dr. Thomas Handgrätlinger, Generalabt der Prämonstratenser, und Dr. Norbert Lammert, Präsident des Deutschen Bundestages, im Beisein von Dr. Felix Genn, Bischof von Münster, László Böcskei, Bischof von Oradea/Großwardein (RO), Pater Albert Dölken, Abt der Prämonstratenserabtei Hamborn, in Begleitung von Mitbrüdern, Klaus Wittke, Propst in Xanten, Sándor Pék, Pfarrer von Oradea (RO), Seelsorgern aus der Pfarrei St. Paulus in Groenlo (NL), Guido Wachtel, Dechant in Vreden, mit den Vredener Seelsorgern und Dr. Christoph Holtwisch, Bürgermeister von Vreden, am 6. Juni 2015 enthüllt.

UND PLÖTZLICH IST ALLES ANDERS

900

JAHRE

BEKEHRUNG DES HL. NORBERT IN VREDEN 2015

Eine Reliquie des hl. Norbert wurde anlässlich des Norbertjahres am 15. März 2015 mit Erlaubnis von Papst Franziskus und Generalabt Thomas Handgrätlinger o.praem. durch den Generalpostulator der Prämonstratenser, Pater Gabriel Wolf, als Geschenk an die Pfarrei St. Georg in Vreden übergeben. Aus dem Segment eines Stützsteins des Norbertsteins wurde von der Vredener Schmuckmanufaktur Nfessing ein Reliquar angefertigt und am 6. Juni 2015 am Norbertfest hier im Master Feld der Pfarrei St. Georg übergeben. Damit wurde eine Verbindung der Reliquie des hl. Norbert zum Ort seiner Bekehrung geschaffen.

Der Norbertstein ist ein Findling aus dem Zwillbrocker Venn, der 1934 dank der Unterstützung von Notar Wilhelm Becker, Vorsitzender des Heimatvereins Vreden, hier aufgestellt werden konnte.

Die Aufstellung der Gedenktafel wurde ermöglicht durch:
 Pfarrei St. Georg Vreden
 Heimat- und Altertumsverein der Vredener Lande e.V.
 Norbert Bäcker, Vreden
 Buning & Decker Bau GmbH, Vreden
 Norbert Gericks, Ammolde
 Agnes Kleinglas, Vreden
 Stahmelzbuttlab Andreas Meyerink, Vreden
 Vredener Textilindustrie GmbH
 Guido Wachtel, Vreden
 Norbert Wesselt, Vreden
 Norbert Wiggerling, Vreden

Szent Norbert megtérésének helyét jelöli a németországi Vreden mellett álló Norbert-kő. 2015-ben – a lelki átalakulásának 900. évfordulóján – emléktáblát állítottak a kő mellé, melynek tanúsága szerint az ünnepségen részt vett Exc. Böcskei László nagyváradi megyés püspök és Pék Sándor plébános atya is. (Fotó: V.I.)

1627-ben a prágai Sztrahov premontrei monostorba vitték földi maradványait és jelenleg is ott található, a Szűz Mária Mennybemenetele apátsági templomban. Szent Norbert az Eucharisztia (Oltáriszentség) nagy tisztelője, ábrázolásán attribútuma (a szentre jellemző tárgy, jelkép) a monstancia (úrfelmutató).

A premontrei rend szerzetesi közösség a Római Katolikus Egyházon belül. Kanonoki rend, a kanonok elnevezés nem rangot, egyházi méltóságot jelent, hanem „canonicus”, azaz a kánoni szabályok szerint élő papot. Hivatalos neve latinul Ordo Praemonstratensis, rövidítve: O.Praem., még nevezik „Candidus Ordo = Fehér Rend”-nek vagy „fehér kanonokok”-nak is. Az elnevezés a szerzetesi ruha fehér színéből származik. Szent Norbert választotta a rend viseletének a fehér színű öltözéket, amely a tisztaságot jelképezi, fehér gyapjából van, ami a vezeklő ruhája, a kanonoki fehér gallérral, ezenkívül birétummal (papi fejfedő), valamint a cingulummal (selyemövvél). Az öv és a ruha gombjai világoskék színűek. A premontrei rend egyetemes címere: ívelt oldalú, háromszögű pajzs, kék mezejében a Capeting-házi francia királyok arany heraldikai négy liliumja, közöttük két aranyozott pásztorbot, harántosan elhelyezve. A Capeting-liliumok és a francia királyság színeinek viseletét

Szent IX. Lajos (1226–1270) francia király engedélyezte, hogy kifejezze a rend iránti rokonszenvét és megbecsülését, valamint hogy a címer egyértelműen utaljon a rend francia eredetére.

A premontrei rend tagjai a keresztnévük mellett a szerzetesi nevüket is használják, kolostorokban vagy rendházakban élnek, javaik összességét prépostságnak vagy apátságnak nevezik, legjelentősebb tisztsége a prépost, vagy apát, utána rangban kisebb a perjel.

A premontrei rend az alapítása utáni századokban számos országban és kontinensen is elterjedt, így a renden belül területekként, országokként tartományok vagy cirkáriák alakultak.

A rend legfelsőbb tekintélye a generális káptalan (hat évenként tartják), előljárója a generális apát, székhelye Rómában van. 2018-ban választották meg az új generális apátot a következő hat évre, Jozef Wouters O.Praem. személyében.

A Wikipédia.org. anyagaiból összeállította
Szebeni Lajos

Szent Antal kedvenc himnusza a Boldogságos Szűzhöz

(melynek éneklése mellett a Szent életét is befejezte)

Ó legdicsősegebb Anyánk
A csillagok fölött ragyogsz.
Mint kisdedet te ápolnád
Azt, aki Alkotód, Urad.

Anyánknak, Évának bűne
Bezárta a menny ajtaját,
Te jobb Anyánk azt megnyitád
Szülvén a Megváltót nekünk.

Te vagy a mennynek ajtaja,
Az égi fénynek székhelye;
Nyelvünk dicsérje Szűz Anyánk,
Ki Üdvözítőnket szülé.

Atyával áldunk Jézusunk,
Kit szült nekünk Szűz Mária
S Szentlélek Istent is veled
Most és örökké szüntelen.

Ámen.

V. Tégy méltóvá Szent Szűz, hogy dicsérjelek!
R. Adj erőt ellenségeid ellen!

Könyörgés

Ó, végtelen irgalmú Isten, ki a boldogságos istenszülő Szűz Máriának szeplőtelen szívét nekünk, szegény bűnösöknek menedékhelyünké teted, add, hogy ezen szeretetteljes szívet tisztelvén, Szűz Mária közbenjárása által megnyerjük azon kegyelmeket, melyekre leginkább szükségünk van, hogy Szent Antal példája szerint, mint mennyei Anyánk jó gyermekei éljünk és haljunk. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

Júdás-fordulás

Mi lett volna ha mondjuk
Júdás azon a végzetes estén
miután csókjával elárulta a Mestert
az ártatlan vért

miután a templom földjére dobta
a harminc ezüstpénzt
ártatlan vér árát
mi lett volna ha úgy dönt
mégsem akasztja fel magát

hanem később valamikor
mondjuk még a hét első napján este
mikor a Mester
a rettegő többinek megjelent
ha mondjuk akkor Júdás is
belép azon az ajtón
és ismét megcsókolja Jézust

ezúttal igaz csókkal
könnyes csókkal
megbánó csókkal
szívből jövő csókkal
ószinte csókkal
mint a kisgyerek
ha rossz fát tett a tűzre
s kéri apja bocsánatát

és azt mondja
Mester engem küldj Etiópiába
az emberevők közé

mi lett volna
ha akkor megszületnek Jézus
legszebb szavai
miket ma nem lelünk az
Evangéliumban?

2021

Imádkoz(z)unk

A plébános úr sok remekbe szabott, mélyen elgondolkodtató prédikációját kezdí így: milyen izgalmas lenne, ha mindenki sorban kijönne a szószékhez és elmondaná ezt vagy azt. Nos, ezen mentséggel bátorkodom szavaimat hallatni, s szólni néhány szót imáinkról.

A legfőbb imánkat mindenki (minden keresztény) ismeri s tudja, mint a miatyánkot. Igen, a *Miatyánkról* van szó, amely imát Jézus hagyott ránk, biztatva tanítványait, imígyen imádkozzanak.

Írott változata görögül, majd latinul maradt ránk, majd idővel minden nép lefordította saját nyelvére. Viszont eredetileg arámiul hangzott el, ám ennek írott nyomáról nincs tudomásom...

Szerkezetét s tartalmát tekintve tulajdonképpen egy mindent átfogó könyörgésről van szó, mely legvégül egy dicsőítő befejezésben konkludálódik.

I. sor. Az Atya mindenki s mindennek atyja, Ő a létező s a már-még nem létező entitások megalkotója: minden, ami volt, van vagy lesz az Ő kinyilatkoztatása. A magyar változatban a mennyben van, míg más nyelvekben az égben. Az egek szerintem nem lehet az Atya „lakhelye”, mert az „egek” nem tiszta, makulátlan, míg a menny annál inkább.

II. sor. Tanít minket, hogy rálássunk egységes, szent és örök valódra. Fényed rajtunk s tetteinken keresztül térjen vissza Hozzád.

III. sor. Váljon valóra egységes hatalmad, akaratunkban azonosuljunk Veled, vágyainkban s álmainkban is, lelkileg és testileg egyaránt.

IV. sor. Szellemi és anyagi táplálékunkat biztosítsd számunkra folyamatosan, naponta szükségleteink és érdemeink szerint.

V. sor. Segíts kioldoznunk magunkat hibáink kötelékéből, melyek béklyóban tartanak minket, s talán így sikerülhet nekünk is eloldoznunk másokat, akiket mi tartunk köteléken.

VI. sor. Ez a szövegrész egy hosszabb, bővebb taglalást igényelne véleményem szerint, ám a „ne engedd, hogy elcsábuljunk” lehetne röviden a mondandója. Ha engedjük, hogy az Atya szava töltsön el minket, dolgozzon bennünk, megszabadulunk a Gonosztól: a tudatlanságtól, a lelki sötétségtől, az irigységtől stb.

S így megvilágosulóvá ismerjük el hatalmát a földi, fizikai világ felett (ország), a szellemi világ (tudás, bölcsesség), valamint a lelki, spirituális világ felett. Így megdicsőülve uralkodik öröktől fogva az örökkévalóságig.

Zárszóként íme a *Miatyánk* szír-arámi nyelven:

abún debasmajjá
nitkaddas semákh
tété malkútákh

nehve cebjánákh
ajkanná debasmajjá áf bar'á
hab lán lahmá deszúnkánan jáumáná
vasbók lan haubajn ajkanná deáf henan sebakín lehajjábajn
velá ta 'lan leniszjóná ellá faccán min bísá
mittol dedílákhí malkutá vehajlá vetisbohtá le'álam 'álmín ámén

Ámén.

Pap Gyula

Diakónusszentelés

Blaga Antoniu és **Oros Roland** akolitusokat szenteli szerpappá Exc. Böcskei László megyés püspök június 5-én, a 11 órakor kezdődő szentmise keretében. Az alábbiakban az ő bemutatkozásukat közöljük.

Az én nevem Blaga Antoniu, Hegyköztóttelekről származom. Nagyon sokan kérdezik tőlem, hogy egyáltalán miért szeretnék pap lenni? Erre mindig azt válaszolom, hogy azért, mert szolgálni akarok, segíteni az embereknek. Hogyan? A magam módján, úgy, ahogyan tőlem telik, és ahogyan Isten engedi. Bár tudjuk, hogy Isten mindenkit hív, de mégsem tudjuk megmagyarázni, hogy milyen formában, ki által. Mindenki másképp éli meg hivatását, mindenkinek megvan a saját hivatástörténete, nincs két egyforma hivatás. A

hivatás nem egy kézzel fogható dolog, így nem is olyan könnyű megválaszolni, hogy miért szeretnék pap lenni. Érzem, és hiszem azt, hogy Istennek terve van velem, ami a papságban fog kiteljesedni.

A diakónusszentelés a szent rend első fokozata, ekkor lesz valakiből klerikus, a püspök munkatársa, segítője. Most a diakónusszentelés előtt arra kérem a kedves híveket, olvasókat, hogy imádkozzanak értünk, szentelendőkért, hogy Isten hű szolgálói lehessünk. Meghívjuk önöket, hogy ünnepeljenek velünk június ötödikén 11 órakor a nagyváradí székesegyházban.

Oros Tibor Rolandnak hívnak, Tasnádon születtem. Az általános- és középiskolát Tasnádon végeztem, a gimnáziumot Szatmárnémetiben, a Hám János Teológiai Líceumban. Érettségi után Kolozsváron a Babeş-Bolyai Tudományegyetemen Didaktikai Teológia szakon végeztem alapképzést. Hivatás felismerése és a mellette való döntésben megerősödve, 2015-ben jelentkeztem a szemináriumba.

Úgy érzem, hogy Isten megajándékozott engem ezzel a hivatással. Ebben a kiválasztottságban több alkalommal is megerősített és megtartott. A „beöltözés” III. éven egy különleges pillanat volt számomra. Megtapasztalni az első jelet a papság felé vezető úton, melyet törekednem kell mindig méltón viselni. A gyakorlati év tapasztalatok és kihívások gyűjteménye, melyek megmutatták hiányosságaimat, azokat a területeket, amiben még fejlődnöm kell.

Diakónusszentelés előtt úgy érzem, hogy akkor lehetek igazán méltó arra a hivatásra, amire Isten meghívott, ha teljes szívvel követem Jézust. Ezért a diakónusszentelés alatt három ajándékért fogok imádkozni: alázatért, bölcsességért, kitartásért. Alázatért, hogy fel tudjam ismerni Isten akaratát és tervét a mindennapokban. Bölcsességért, hogy azokat, akikkel találkozom, közelebb vezethessem Hozzá. Kitartásért, hogy a nehézségek közepette tudjak hittel és bizalommal imádkozni!

Életrevalók

Olyan szép látvány, amikor az oltár körül 8-10-12 gyermek is ministrál! És igazi élmény volt számomra nemrég azt is meglátni, hogy ezek a ministránsok nemcsak a templomban, heti egy órára alkotnak átmeneti közösséget, hanem szolgálatuk révén valóban össze is tartoznak.

Május 15-én hosszú szünet után lehetett újra részük egy közös kirándulásban – amihez köszönöm, hogy én is csatlakozhattam. Vonatozás, gyaloglás, patakon átkelés, csúszás-mászás felfelé, majd lefelé – a legkisebbek a legnagyobb emelkedőn is természetesen futkároztak... Azt hiszem, az anyukáknak adtunk mosni valót jócskán, de az úticélunkhoz (az Ökrök-vízeséshez) megérkeztünk, a bátrabbak a hasító hideg vízzel is megbarátkoztak – és nemcsak egy fotó erejéig.

Ezek a gyerekek nem egyszerűen kis „vasárnapi ájtatos manók”, igazi életrevalók! Bár a szót nem mindig fogadják meg első hallásra, de ha valamelyik társuk épp csúszik a sárban, kezüket azonnal nyújtják egymás felé. Bárcsak így maradna ez felnőtt korukra is!

És bárcsak megmaradna bennük az az elevenesség, ahogyan pataokban tapicskolva felhőtlenül szórakoznak; a szép és az egyszerűség iránti érzék, amivel mezei virágból koszorút fonnak egymás fejére; a segítőkészség, ahogyan száraz zoknit kölcsönöznek annak, akinek szüksége van rá; a szívből jövő öröm, ahogyan a falu felé gyalogolva vidáman integetnek az autósoknak és majd kiugranak a bőrükből, amikor azok visszaintegetnek nekik.

A vonaton hazafelé már csendesebb a hangulat: egyesek elbóbiskolnak, mások jól elbeszélgetnek, de vannak, akik még mindig a játékban lelik kedvüket.

A kis csapat nevében mondom, hálásak lehettünk: mert végig mosolygott ránk a Nap, Zita (tanító néni) gondoskodó edességcsomagjáért, Sándor atya vigyázó atyaiságáért. Egyházközségünk nevében pedig csak azt mondhatom: hálásak lehetünk, hogy ezek az eleven gyerekek templomunk oltáránál a Jóistennek igazi kis szolgálói!

Serbán Mária

Amikor a zarándok megérkezik...

...indulna is tovább, mert ott van még a mozgás, a dinamika lábaiban, izmaiban.

Amikor a zarándok megérkezik elillan minden fáradtsága, mert felülírják az út során megtapasztalt élmények.

Amikor a zarándok megérkezik hálát ad Istennek a hívásért, az útért, a társakért. Lelke telve van hálával és örömmel azokért az emberekért, akik lehet, hogy csupán jelenlétükkel, mások szolgálatuk által tették kegyelmi idővé az úton-levést.

Amikor a zarándok megérkezik az Örök Hazába, onnan már nics továbbindulás, az addigi dinamika már új dimenzióban létezik.

Amikor a zarándok megérkezik az Örök Hazába, már nincsenek sebek, fájdalom, nincs fáradtság.

A Gyomaendrőd-Nagyvárad háromnapos Szent László gyalogos zarándoklat két állomáshelye most üres. Két „házigazdánk”, a körösladányi Lengyel Antal atya és az újirazi plébániáról Dénes Zoltán atya – a zarándokút egyik kezdeményezője és főszervezője – a közelmúltban az Örök Hazába érkezett. Üresek a „zarándokszállások” / plébániák, és most kissé üres a mi lelkünk is, mert hiányoznak a találkozások, az együtt megtett utak, amire az elmúlt két évben sajnos nem volt lehetőség.

Ezt az ürességet talán a hála töltheti be. Köszönjük a jó szót, a meleg takarót, az esti beszélgetéseket, a vacsorákat, a reggeli miséket, a kilométerkövek árnyékába rejtett vizespalackokat! *Az Úr adjon örök nyugalmat megfáradt zarándokainak!* Az együtt megélt idők és a közösen járt utak emlékét örökké lelkükben őrzik

a nagyváradai zarándokok

Lengyel Antal körösladányi plébános és Dénes Zoltán újirazi plébános a körösladányi római katolikus templom előtt.

(A kép 2016-ban készült a Szent László-zarándoklat második napján - v.i.)

- Az egyház tagjává lett a **kereszttség** által Ziva-Renée, Costin Sándor József és Halász Renáta gyermeke,
- **Utolsó útjára kísértük** május 4-én † Szabó Sándor, 5-én † Rădoi szül. László Éva, 8-án † Sándor szül. Szabó Irén, 17-én † Dienes szül. Rencsik Terézia, 18-án † Nagy Tibor, 19-én † Soós szül. Kugler Gizella-Katalin, 28-án † Nyisztor Emil-Károly testvéreinket.

A SZENTMISE OLVASMÁNYAI

KRISZTUS SZENT TESTE ÉS VÉRE - ÚRNAPJA - jún. 3.: Kiv 24,3-8
- Zsid 9,11-15 - Mk 14,12-16. 22-26

Évk. 10. vas. - jún. 6.: Ter 3, 9-15 - 2Kor 4, 13- 5, 1- Mk 3, 20-35

JÉZUS SZENTSÉGES SZÍVE - jún. 11.: Oz 11,1. 3-4. 8c-9 - Ef 3,8-12.
14-19 - Jn 19,31-37

Évk. 11. vas. - jún. 13.: Ez 17,22-24 - 2Kor 5,6-10 - Mk 4,26-34

Évk. 12. vas. - jún. 20.: Jób 38,1. 8-11 - 2Kor 5,14-17 - Mk 4,35-41

KERESZTELŐ SZENT JÁNOS SZÜLETÉSE - jún. 24.: Iz 49,1-6 -
ApCsel 13,22-26 - Lk 1,57-66.80

SZENT LÁSZLÓ KIRÁLY - jún. 27.: Bölcs 10,10-14 - Jel 19,1.5-9a -
Mt 22,34-40

SZENT PÉTER ÉS SZENT PÁL APOSTOLOK - jún. 29.: ApCsel
12,1-11 - 2Tim 4,6-8.17-18 - Mt 16,13-19

A havilapot szerkeszti a Nagyváradi-Újvárosi Szent László Római Katolikus Plébánia.
410209 Nagyváradi, Primăriei utca 9. Telefon: 0259/431-652. www.szentlaszloplebania.ro
facebook: Nagyváradi-Újvárosi-Szent-László-Római-Katolikus-Plébánia
Készült a nagyváradi Litera Print nyomdában.